

внутрішніх справ України від 19.12.2003 № 270/1560. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-02>

4. Кримінально-виконавче право України: Підручник / О.М. Джужа, І.Г. Богатирьов, О.Г. Колб, В.В. Василевич та ін.; За заг. ред. докт. юрид. наук, проф. О.М. Джужи. – К.: Атіка, 2010. – 752 с.
5. Осауленко О.І. Диференціація та індивідуалізація виконання кримінальних покарань у виді позбавлення волі / О.І. Осауленко // Проблеми пенітенціарної теорії та практики. – К. «МП Леся», 2002. – № 7. – С. 60-61.
6. Дані, викладені на сайті ДПтС України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/punish/control/uk/>.

УДК 343.131.001.42 (477)

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ІНСТИТУТУ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Войтович Є.М., к.ю.н., доцент

Запорізький національний університет

У статті розглянуто сучасні елементи інституту судового контролю в кримінальному процесі України.

Ключові слова: кримінальний процес, судовий контроль, оскарження дій, бездіяльності, оскарження рішень, реформування, інститут, кримінальне переслідування, судова система.

Войтович Е.М. ХАРАКТЕРИСТИКА СОВРЕМЕННЫХ ЭЛЕМЕНТОВ ИНСТИТУТА СУДЕБНОГО КОНТРОЛЯ В УГОЛОВНОМ ПРОЦЕССЕ УКРАИНЫ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье рассмотрены современные элементы института судебного контроля в уголовном процессе Украины.

Ключевые слова: уголовный процесс, судебный контроль, обжалование действий, бездействия, обжалование решений, реформирование, институт, уголовное преследование, судебная система.

Voitovich E.M. THE CHARACTERISTIC OF MODERN ELEMENTS OF INSTITUTE OF JUDICIAL CONTROL IN CRIMINAL TRIAL OF UKRAINE / Zaporizhzhya national university, Ukraine

In article modern elements of institute of judicial control in criminal trial of Ukraine are considered.

Key words: criminal procedure, judicial control, the appeal action, inaction, appeal decisions, reform, institution, prosecution, judiciary.

Сучасне судочинство України перебуває у стадії реформування. Посланням Президента України до Верховної Ради України “Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки” [1, 2] встановлено, що судова реформа повинна не лише зводитися до вдосконалення діяльності суддів та судів, а в широкому розумінні сприяти створенню умов для посилення захисту прав та свобод людини і громадянина. Безумовно, наведене безпосередньо стосується і сфери кримінального судочинства, оскільки інститут кримінальної відповідальності є найтяжчим видом юридичної відповідальності і полягає у застосуванні до особи, яка вчинила злочин, державного примусу у формі покарання [2, 128]. Слід також відзначити і те, що одним із завдань судової реформи є спрощення доступу громадян до правосуддя. Це є втіленням конституційних приписів щодо права кожного на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, що закріплені в ст.55 [3, 4]. Зазначене реформування триває; зокрема, слід відзначити такі найпомітніші кроки, як прийняття Кодексу адміністративного судочинства України [4, 2], Закон України «Про судоустрій і статус суддів» [5, 2], яким внесено значні зміни в чинні процесуальні Кодекси України, в тому числі й до Кримінально-процесуального Кодексу України. В стадії публічного обговорення перебуває проект Кримінально-процесуального Кодексу України, що внесено народними депутатами України Мойсиком В.Р., Вернидубовим І.В., Ківаловим С.В., Кармазіним Ю.А. (опрацьовується в комітеті Верховної Ради України) [6].

Проте, досягнення вищезазначеного завдання судової реформи передбачає необхідність існування дієвого правового механізму (інституту) в межах, зокрема, кримінально-процесуального закону, який гарантує громадянам доступ до суду з метою своєчасного захисту їх порушених законних прав та інтересів. Як відомо, провадження у кримінальній справі – це рух кримінальної справи від її порушення до набрання законної сили вироком суду. Кримінальна справа проходить певні стадії, і сьогодні можна констатувати, що суд діє на усіх стадіях кримінального процесу. І на досудових стадіях (порушення кримінальної справи та досудове слідство) суд виконує важливу роль у забезпеченні виконання завдань кримінального судочинства. Проте серед науковців вже досить давно триває гостра дискусія стосовно функцій (чи функції) суду на досудовому провадженні. Полеміка, яка розгорілася навколо цього питання існує не лише в Україні, але і в інших пострадянських країнах.

Вищезазначеним обумовлено актуальність теми дослідження. Адже, зміст процесуальних норм, з одного боку, має втілювати норми Конституції України та чинних міжнародних актів, які ратифіковано Україною, а з іншого боку, має відповідати вимогам сьогодення з метою досягнення розумного балансу між інтересами держави (суспільства) та законними правами та інтересами громадян, що в широкому розумінні є справедливістю. За таких обставин діяльність суду на стадіях кримінального процесу, які передують судовому розгляду справи, є необхідною передумовою дотримання законності.

Питанням судового контролю та досліджень певних його елементів приділяли увагу вітчизняні та російські науковці, такі як Авер'янов В.Б., Ахтирська Н.М., Горшеньов В.М., Куцин М.М., Лазарева В.А., Лобойко Л.М., Маляренко В.Т., Петрухін І.Л., Туманянц А., Філін Д.О., Чепурнова Н.М., Шахов І.Б., Шило О.Г. та інші.

Завданням цієї роботи є дати характеристику законодавчого врегулювання інституту судового контролю, їх закріплення в чинному законодавстві України, недоліки цього законодавчого регулювання цього інституту, та перспективи їх розвитку.

У попередніх роботах автором запропоновано наступне визначення судового контролю в кримінальному процесі України: «судовий контроль в кримінальному судочинстві виражається в безпосередній перевірці законності та обґрунтованості рішень, дій та бездіяльності посадових осіб органів прокуратури, дізнання та досудового слідства на досудових стадіях кримінальної справи». Крім цього, запропоновано класифікувати контрольні функції суду наступним чином:

- (обов'язковий) за законом місцевий судовий контроль за діями слідчого, прокурора;
- (обов'язковий) за законом місцевий судовий контроль за рішеннями слідчого, прокурора;
- (обов'язковий) за законом апеляційний судовий контроль за рішеннями слідчого, прокурора;
- (вибірковий) за зверненнями місцевий судовий контроль за діями та рішеннями слідчого, прокурора.

У даній роботі пропонується більш детально характеризувати зазначені групи контрольних функцій, розкрити особливості законодавчого врегулювання цих інститутів, визначити недоліки такого врегулювання, запропонувати можливі зміни до законодавства, а також можливу оцінку перспективам розвитку у чинних законопроектах, які стосуються цієї тематики.

За законом (обов'язковому) місцевому судовому контролю підлягають рішення слідчого, органу дізнання, прокурора (надалі – слідчого) про проведення таких дій:

- проведення обшуку в житлі особи (ч.5 ст.177 КПК України);
- виїмку матеріальних носіїв секретної інформації та/або документів, що містять банківську таємницю (ч.3 ст.178 КПК України);
- примусову виїмку із житла або іншого володіння особи (ч.4 ст.178 КПК України);
- виїмку документу виконавчого провадження (ч.4 ст.178 КПК України);
- виїмку оригіналів первинних фінансово-господарських та/або бухгалтерських документів (ч.4 ст.178 КПК України);

- обрання у вигляді запобіжного заходу тримання під вартою (ч.3 ст.165² КПК України);
- заміну раніше обраного запобіжного заходу на тримання під вартою (ч.5 ст.165 КПК України);
- продовження строків тримання особи під вартою до 4-х місяців (п.1 ч.2 ст.156, ч.1 ст.165³ КПК України);
- огляд житла чи іншого володіння особи (ч.4 ст.190 КПК України);
- накладення арешту на вклади обвинуваченого, підозрюваного, або осіб, які несуть за законом матеріальну відповідальність за його дії (ч.1 ст.126 КПК України);
- поміщення обвинуваченого до стаціонарного медичного закладу для проведення стаціонарної судово-психіатричної експертизи (ч.2 ст.205 КПК України);
- встановлення строку на ознайомлення з матеріалами кримінальної справи у випадку зволікання з ознайомленням обвинуваченим чи його захисником (ч.7 ст.218 КПК України);

В одну класифікаційну групу зазначене вище об'єднано за критеріями інстанційності та обов'язковості. При цьому слід зазначити також спільну ознаку – всі ці підконтрольні суду предмети є лише рішеннями слідчого. При здійсненні контрольної функції місцевий суд має перевірити наявність вагомих підстав для реалізації цих рішень, що дійсно тягне за собою обмеження конституційних прав та свобод громадян. Затримання підозрюваного, обвинуваченого і доставку його в суд під вартою для вирішення питання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, яке передбачене ч.4 ст.165² КПК України, не включено до класифікаційної групи, оскільки за своїм змістом і підставами прийняття це самостійне рішення суду, яке є фактично елементом процедури обрання запобіжного заходу, застосовується судом з власної ініціативи за наявністю до того підстав, отже, при прийнятті такого рішення суд контрольні функції не здійснює.

Характеризуючи зазначену класифікаційну групу, слід зазначити, що чинне законодавство досить чітко врегулює процедуру реалізації цих функцій, що позитивно відображається в правозастосовній практиці. Окреслені порядок внесення та погодження з прокурором подання, як правило – строки його розгляду, коло осіб, які вправі приймати участь в розгляді, наслідки розгляду тощо. Проте, необхідно також наголосити й на недоліки, які виявляються навіть і без глибокого системного аналізу змісту закону. Наприклад, до серйозного недоліку законодавчого врегулювання можна віднести відсутність вказівки на те, з яким саме прокурором слідчий має погоджувати подання про обрання в якості запобіжного заходу тримання під вартою. Щодо того ж самого подання закон не встановлює суд, в який таке подання має вноситись. Такі на перший погляд незначні дрібниці фактично позбавляють закон формальної визначеності, що є ознакою норми права з точки зору теорії держави та права. На практиці це може призвести до різного розуміння і тлумачення норм, різного підходу до їх застосування, що може мати наслідком порушення принципів норм процесу при буквальному дотриманні спеціальних. Недоліком, безумовно, є різний підхід в обсязі прав особи, якій запобіжний захід у вигляді тримання під вартою обрано вперше від обсягу прав особи, якій тримання під вартою змінено з раніше обраного іншого запобіжного заходу. Так, перша особа вправі оскаржити в апеляційному порядку постанову суду про такий запобіжний захід, а друга особа такого права позбавлена.

До недоліків, на мою думку, слід віднести також відсутність прямої вказівки закону на підстави для прийняття судом того чи іншого рішення за наслідками розгляду подання слідчого з питань, які входять до цієї класифікаційної групи, а також різний підхід законодавця щодо можливості подальшого оскарження цих рішень. Фактично будь-яка дія слідчого із зазначеної групи, яка дозволена судом внаслідок розгляду подання, порушує основні конституційні права людини, отже, і підхід має бути єдиним – однак на практиці такий підхід не дотримано. Деякі з рішень суду з цієї категорії підлягають апеляційному оскарженню, а деякі ні. Наприклад, постанову суду про відмову в задоволенні подання слідчого про обшук в житлі особи може бути оскаржене в апеляційному порядку прокурором; постанову суду про задоволення подання з цього ж питання не може бути оскаржена ніким. Не підлягають оскарженню в апеляційному порядку постанови суду про задоволення подання слідчого про виїмку документів виконавчого провадження, про виїмку оригіналів первинних фінансово-господарських та/або бухгалтерських документів, тощо. З правильністю такої позиції

законодавця однозначно погодитись важко. Оскільки відсутні законодавчі підстави для прийняття рішення щодо подання, відсутній і єдиний підхід до обґрунтування подання з боку слідчого. Це в змозі призвести до порушення конституційних прав особи без особливої необхідності; а іноді й без необхідності. Наприклад, апеляційному оскарженню не підлягає постанову суду про задоволення подання про накладення арешту на вклади обвинуваченого, підозрюваного, або осіб, які несуть за законом матеріальну відповідальність за його дії (ч.1 ст.126 КПК України). Оскільки законом не розтлумачено про які саме внески йдеться в законі – депозитні, особові, поточні, або рахунки юридичних осіб – зазначена ситуація в змозі на практиці привести до формально абсолютно законного і абсолютно незаконного по суті арешту розрахункового рахунку підприємства за відсутності дієвих механізмів усунення такого порушення.

Отже, у зазначеному напрямку необхідно проведення подальших більш поглиблених теоретичних досліджень з метою уніфікації законодавчого підходу з огляду на спільність правової природи зазначених інститутів.

За законом (обов'язковому) місцевому судовому контролю підлягають такі рішення слідчого про:

- звільнення особи від кримінальної відповідальності внаслідок зміни обстановки, або коли особа перестала бути суспільно небезпечною (ч.2 ст.7 КПК України);
- звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям (ст.7² КПК України);
- звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням обвинуваченого з потерпілим (ст.8 КПК України);
- звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з застосуванням до неповнолітнього примусових заходів виховного характеру (ст.9 КПК України);
- звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки колективу підприємства, установи чи організації (ст.10 КПК України);
- звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку закінченням строків давності (ст.11¹ КПК України).
- усунення захисника від участі у справі у зв'язку з тим, що він є свідком і допитувався або підлягає допиту, або зловживаючи своїми правами, перешкоджає встановленню істини в справі, затягує розслідування (ч.3 ст.61¹ КПК України);
- закриття кримінальної справи, в якій не встановлено особу, що вчинила злочин, у зв'язку із закінченням строків давності (ст.11¹ КПК України).

Характеризуючи зазначену групу слід зазначити, що порядок здійснення контрольних функцій суду законом майже не визначений. Так, в законі відсутня вказівка на суд, в який саме має вноситись відповідний документ слідчого, не визначено строки його розгляду, коло осіб, які приймають участь в цьому розгляді, їх права та обов'язки під час розгляду, не визначено саму процедуру розгляду. За єдиним виключенням (подання слідчого про усунення захисника от участі у справі) слідчий за наявності підстав має виносити постанову, яку необхідно погодити з прокурором. Саме ця постанова є предметом розгляду суду при здійсненні контрольної функції. За наслідками розгляду постанови (подання) слідчого, за наявності відповідних підстав, зазначених у кримінальному законі, суд виносить постанову. Однак якщо законом прямо передбачене винесення постанови (поза залежністю від складу суду) у випадках звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки, примиренням обвинуваченого з потерпілим, тощо, то у випадку здійснення контролю за закриттям кримінальної справи у зв'язку із закінченням строку давності (ст.11¹ КПК України) закон не визначає процесуальний документ, який має виносити суд, а лише вказує на процесуальну дію – зазначено, що суд закриває справу.

Підстави прийняття судом рішення щодо звільнення особи від кримінальної відповідальності зазначено – наявність обставин, що передбачено відповідними статтями Кримінального Кодексу України. При цьому аналізуючи текст закону слід дійти висновку про імперативність його приписів, оскільки зазначено, що за наявності обставин суд виносить постанову про закриття справи. Отже, таке закриття є обов'язком а не правом суду; в той же час ст.11 КПК України передбачає право суду відмовити в передачі особи на поруки трудовому колективу.

Таку відмову закон пов'язує з відсутністю підстав, зазначених у ст.47 КПК України. Уявляється, що ця норма є фактично зайвою, адже, закриття справи з передачею особи на поруки трудовому колективу підприємства, можливе лише за наявності підстав; автоматично відсутність підстав означає неможливість закриття справи.

Досить чітко врегульована законодавцем лише процедура здійснення судового контролю за рішеннями слідчого про усунення захисника від участі у справі у зв'язку з тим, що він є свідком і допитувався або підлягає допиту, або зловживаючи своїми правами, перешкоджає встановленню істини в справі, затягує розслідування. У тексті закону чітко зазначено суд, який має розглядати подання – за місцем провадження розслідування, передбачено коло осіб, які беруть участь в такому розгляді, передбачено обов'язок суду вивчити матеріали, на яких ґрунтується подання. До недоліків законодавчого врегулювання можна віднести відсутність вказівки на строк розгляду подання.

Жодна з постанов суду за наслідками обов'язкового місцевого судового контролю за рішеннями слідчого не підлягає апеляційному оскарженню, оскільки процесуальний закон передбачає можливість апеляційного оскарження лише у випадках, які прямо встановлені законом; відповідні вказівки в тексті закону відсутні. Слід звернути увагу на те, що певні положення кримінально-процесуального закону з цього приводу прямо суперечать вимогам Конституції України. Так, п.8 ч.3 ст.129 Конституції України визначена одна з засад судочинства: забезпечення апеляційного та касаційного оскарження судових рішень, крім випадків, встановлених законом. Очевидно, що це положення треба розуміти так: всі судові рішення, до яких можна й необхідно віднести постанови (ухвали), які виносяться судами внаслідок контрольних функцій, мають підлягати апеляційному та касаційному оскарженню, за виключенням окремих випадків, і ці випадки мають бути обґрунтовано встановлені законом. Однак практично ситуація виглядає інакше, оскільки ст.347 КПК України визначає в якості предмету апеляційного оскарження лише: вирок; постанову про застосування чи незастосування примусових заходів виховного і медичного характеру; ухвали (постанови) місцевих судів про закриття справи або направлення справи на додаткове розслідування; окремі ухвали (постанови); інші постанови місцевих судів у випадках, передбачених Кодексом. Безумовно, місцеві суди, зокрема внаслідок здійснення контрольних функцій, виносять велику низку процесуальних документів, які з вищезазначеної категорії відносяться до інших. Отже, кримінально-процесуальний закон фактично всупереч конституційним приписам як окремі випадки встановлює можливість апеляційного оскарження таких постанов (ухвал), а не неможливість як виключення.

За законом (обов'язковому) апеляційному контролю підлягають такі дії та рішення слідчого:

- продовження строку тримання особи під вартою до 9-ти місяців (п.2 ч.1 ст.156 КПК України);
- продовження граничного строку тримання особи під вартою у випадку недостатності цього часу для ознайомлення з матеріалами справи (ч.8 ст.156 КПК України);
- накладення арешту на кореспонденцію та зняття інформації з каналів зв'язку; при цьому спецсуб'єкт – голова суду чи його заступник (ч.4 ст.187 КПК України);

До цієї ж групи слід також віднести і рішення голови апеляційного суду або його заступника за поданням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника про проведення оперативно-розшукових дій в ході дослідчої перевірки заяви або повідомлення про злочин. Слідчий, особа, що проводить дізнання, прокурор у даному випадку не є суб'єктами звернення, проте, такі оперативно-розшукові заходи проводяться в межах дослідчої перевірки, яка проводиться на підставі ст.97 КПК України, отже, фактично, вони є складовою кримінального процесу. За таких обставин не підлягає сумніву здійснення контрольних функцій суду саме на досудовій стадії процесу. Безумовно, керівник або його заступник відповідного оперативного підрозділу не є суб'єктом кримінального процесу, однак його подання до апеляційного суду погоджує прокурор; таким чином апеляційний суд контролює рішення й прокурора.

При характеристиці цієї групи слід також звернути увагу на недосконалість закону, яка полягає у відсутності законодавчого врегулювання як процедури розгляду подань слідчих та інших суб'єктів (коло осіб, їх права та обов'язки, строки розгляду тощо), так і у відсутності вказівки

на підстави прийняття відповідного рішення в більшості випадків. За таких умов суть контрольної функції суду фактично нівелюється, адже за умови відсутності підстав для відмови суд змушений погоджувати всі такі подання. Визначений лише одноособовий порядок розгляду таких справ суддею апеляційного суду без вказівки на те, якої саме області. Процесуальний документ, який виноситься за наслідками контрольних функцій зазначеної групи визначений лише в одному випадку – постанова про накладення арешту на кореспонденцію і зняття інформації з каналів зв'язку. У випадку винесення цієї постанови закон визначає також і порядок розгляду подання – голова суду чи його заступник розглядає подання, вивчає матеріали справи, при необхідності вислуховує слідчого, вислуховує думку прокурора, після чого залежно від підстав для прийняття такого рішення виносить постанову про накладення арешту на кореспонденцію чи зняття інформації з каналів зв'язку або про відмову в ньому.

Подальше оскарження жодного з рішень, які приймаються внаслідок контрольних функцій зазначеної групи, законом не передбачено, отже, неможливе, оскільки на вимогу ст.383 КПК України в касаційному порядку перевіряються лише ті постанови і ухвали (які віднесено до категорії інших з перелічених в ст.383 КПК України), які перешкоджають подальшому провадженню в справі.

До вибіркового контрольних функцій місцевого суду (які здійснюються за зверненням) можна віднести діяльність суду першої інстанції з розгляду скарг на:

- незаконні рішення чи дії органів, які забезпечують безпеку (а.4 ч.1 ст.52² КПК України)
- постанову слідчого про відмову в застосуванні заходів безпеки (ч.1 ст.52⁵ КПК України);
- постанову слідчого про скасування заходів безпеки (ч.1 ст.52⁵ УПК України);
- незаконність затримання (ч.7 ст.106 КПК України);
- будь-які дії слідчого (ст.234 КПК України);
- будь-які дії прокурора при проведенні ним досудового слідства або окремих слідчих дій (ст.236 КПК України);
- на постанову слідчого про відмову в порушенні кримінальної справи (ст.236¹ КПК України);
- на постанову слідчого про закриття кримінальної справи (ст.236⁵ КПК України);
- на постанову слідчого про порушення кримінальної справи (ст.236⁷ КПК України).
- на дії співробітників спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, Генеральної прокуратури України (ч.22 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» № 3341-ХІІ [14].

Зазначена класифікаційна група врегульована законом неоднаково. Так, фактично відсутня регламентація процедури розгляду скарг на незаконні дії та рішення органів, які забезпечують безпеку, незаконність затримання, будь-які дії слідчого та прокурора, на дії співробітників спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю; у всіх зазначених випадках не визначено, який саме процесуальний документ має виносити суд, який саме це має бути суд, в якому складі та за участю яких осіб має розглядатися скарга, які саме повноваження має суд за наслідками розгляду скарги, а саме: лише визнати дії незаконними, або скасувати оскаржувані рішення, або заборонити певні дії тощо. Відсутня вказівка на коло осіб, які вправі звернутися до суду зі скаргою.

На відміну від зазначеного більш детально врегульовано процедуру розгляду скарг на постанови про відмову в застосуванні та скасування заходів безпеки; на постанову про відмову в порушенні кримінальної справи; про закриття кримінальної справи; про порушення кримінальної справи. При цьому при розгляді скарги на відмову в застосуванні заходів безпеки або їх скасування не запрошується скаржник; не зазначено хто має право на звернення з такою скаргою, не визначено строк розгляду скарги, адже вказівка «негайно» позбавлена формальної визначеності, а, отже, може бути витлумачена неоднозначно.

Слід зазначити, що найбільш детально врегульовано законом процедура розгляду скарг на постанови слідчого про відмову в порушенні кримінальної справи, закриття кримінальної справи, про порушення кримінальної справи. Закон чітко визначає, хто має право на подання таких скарг, детально регламентує дії суду після отримання скарги, встановлює строки розгляду скарги, однозначно визначає коло осіб, які мають право або зобов'язані брати участь в розгляді. Наслідки розгляду оформлюються у вигляді постанови, при цьому визначено, які саме питання вирішуються постановою.

Апеляційному оскарженню підлягають постанови суду по скарзі на відмову в застосуванні заходів безпеки або їх скасування – протягом трьох діб; по скарзі на незаконність затримання, на постанову про відмову в порушенні кримінальної справи, постанову про закриття кримінальної справи, постанову про порушення кримінальної справи – протягом семи діб. Інші судові рішення, винесені внаслідок здійснення контрольних функцій зазначеної категорії апеляційному перегляду не підлягають.

Підсумовуючи наведене, слід констатувати значні прогалини в законодавстві в сфері правового регулювання контрольної діяльності суду, отже, у даній сфері потрібні подальші теоретичні розробки та практичні зміни. Безумовно, прийняття нового Кримінально-процесуального Кодексу України вирішить певні проблеми з наведених, однак лише правозастосовча практика та теоретичні розробки сприятимуть утвердженню законності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки: послання Президента України до Верховної Ради // Урядовий кур'єр. – № 100. – 04.06.2002. – С. 1–2.
2. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. Особлива частина / [П.П. Андрушко, Т.М. Арсенюк, О.Г. Атаманюк, О.Ф. Бантишев та ін.]; Ред.: М.О. Потебенько; В.Г. Гончаренко; Ін-т Ген. прокуратури України, Укр. інформ.-прав. центр. – К.: "Форум", 2001. – 942 с.
3. Конституція України: Наук.-практ. комент. / [В.Б. Авер'янов, О.В. Батанов, Ю.В. Баулін, Ю.П. Битяк та ін.]; Акад. прав. наук України. – Х.: Право; К.: Видавн. Дім "Ін Юре", 2003. – 806 с.
4. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
5. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07 липня 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2453-17>
6. Проект Кримінально-процесуального Кодексу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=31115

УДК 343.84:343.244

ТАКТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З ЛІДЕРАМИ КРИМІНАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В МІСЦЯХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Стоматов Е.Г., к.ю.н., доцент

Класичний приватний університет

У статті аналізуються найбільш типові та ефективні прийоми, що застосовуються в процесі здійснення індивідуальної виховної роботи з метою зменшення деструктивного впливу лідерів груп засуджених негативної спрямованості та лідерів кримінального середовища в місцях позбавлення волі на інших засуджених.